

Bog anmeldelse: Sejerø – tejestens ø

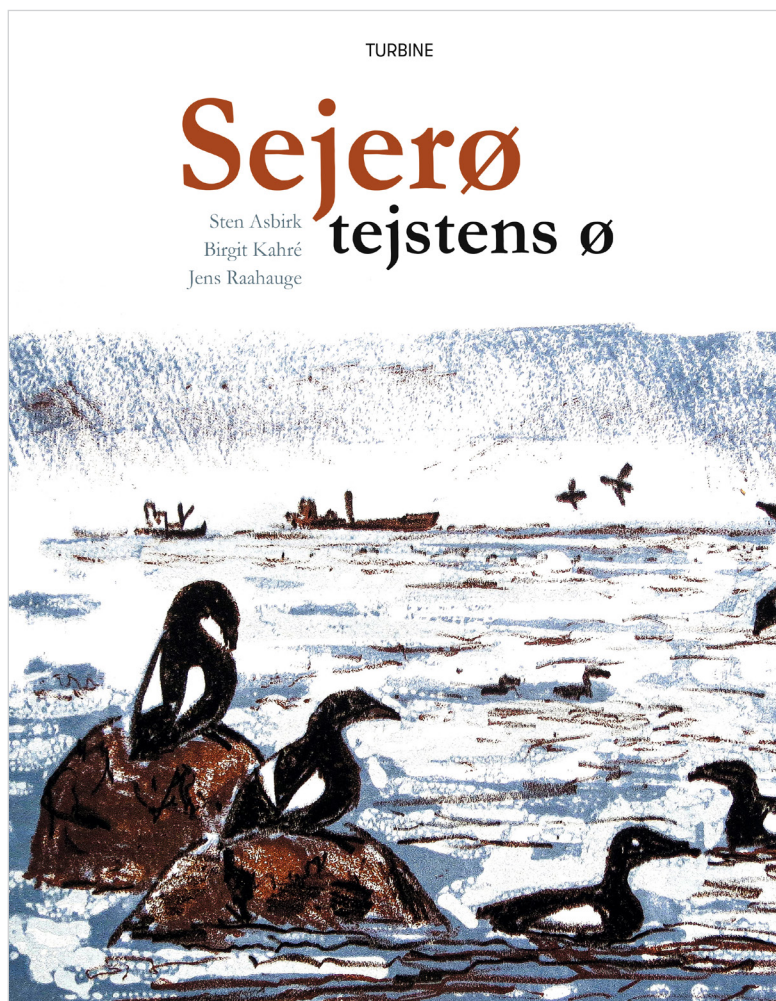
Sten Asbirk, Birgit Kahré og Jens Raahauge: Sejerø – tejestens ø.
Turbine Forlag, 184 s., 299,95 kr., ISBN: 9788740658873

Af Thomas Secher Jensen

Normalt begiver vi os ikke i Flora & Fauna af med at anmelde kulturhistoriske bøger, men hvad stiller man så op med en bog, der både er kulturhistorisk og naturhistorisk? En sådan bog er nemlig ”Sejerø – tejestens ø” – 78 sider kulturhistorie og 84 sider naturhistorie. Men nu har anmelderen en svaghed for tejesten, som han i en årrække har fulgt under dens etablering på Anholt, hvilket i øvrigt skuffende ikke får en plads i bogen, så derfor denne omtale af de naturhistorisk interessante afsnit. Bogen indeholder i øvrigt også en række turfor-slag, som ikke skal omtales her.

Bogens titel skyldes ifølge forfatterne, at denne specielle alkefugl har fundet sig til rette med livet på Sejerø på en særlig måde. Forfatterne betragter tejestens tilpasning til de vilkår naturen byder på, som et billede på øboernes tilpasning til de vilkår, der bydes dem. Titelvalget skyldes også, at bogens tilblivelse skete i en skurvogn på havnen, hvor Galleri Tejsten havde til huse. Galleriets aktiviteter medførte bl.a., at bogen er rigt illustreret i stort format af kunstnere som John Olsen, Jens Gregersen, Jens Bohr, Jon Fjeldsø og Leif Ryding.

Sten Asbirk, som er forfatter til det naturhistoriske afsnit har studeret tejesten siden slutningen af tresserne, og han har udgivet en række bøger og videnskabelige artikler om arten. I ”Sejerø – tejestens ø” giver han en række faktuelle informationer om bl.a. ynglepladser, ynglebiologi og bestandsudvikling i Danmark og på Sejerø. Tejesten er en lille alkefugl, noget mindre end de måske mere velkendte arter: lunder, lomvier og alke. Han anslår den danske bestand til ca. 2000 ynglepar. Dette er en forøgelse fra et lavpunkt omkring 100 par i 1920'erne, men der er sket en gradvis stigning i det seneste århundrede. Årsagen er måske en indvandring af svenske fugle, der er blevet fortrængt af mink og rotter fra havneområder. Måske skyldes det også en øgning i mængden af tejestens byttedyr, hovedsageligt tangspræl, men det ved man ikke meget om, da der ikke findes fiske-risostatistik over denne fiskeart.

Bogens forside med litografi af Jens Bohr.

På Sejerø har udviklingen været noget anderledes, idet bestanden toppede med ca. 100 par omkring år 2000, men er siden faldet til ca. 80 par. Årsagen til dette tilskriver Asbirk, at alliken er indvandret til Sejerø, hvor arten konkurrerer med tejest om de redehuller, som tejster benytter og som er udgravet i klinterne, og som tejsterne faktisk har genbrugt og udvidet fra digesvælehuller – høg over høg. Konkurrencen fra alliker og prædation fra rotter, som har bredt sig i naturen på Sejerø, har bevirket at nogle tejster er flyttet til andre øer med sikre ynglesteder som fx

Sprogø, Kyholm og Anholt (sidstnævnte er anmelderens formodning).

De naturhistoriske afsnit rummer også beskrivelser af de mest karakteristiske og interessante arter på Sprogø, samt den vilde flora på øen. Bogen breder sig her også ud over fuglene i forskellige habitater. Afsluttende er der et interessant generelt afsnit om øers specielle faunaer, herunder ind- og udvandring på disse isolerede steder med indvirkning på sammensætningen af dyrelivet. Et emne, der burde skrives mere om. Bogen er anbefalelsesværdig, letlæst sommerlitteratur.